

D66

**Programma D66 Haren
gemeenteraadsverkiezingen
2014**



uw stem telt!

D66



3. Peter Hidding

6. Frida Pathuis

4. Rogier van der Heijden

2. Wil Legemaat

1. Marjan Bachman (*lijsttrekker*)

5. Céline Fenijn

INHOUD

Programma D66 Haren gemeenteraadsverkiezingen 2014-2018 4

D66 in de raadsperiode 2010-2014 5

1. Inwoners en bestuur: communicatie, interactie, dienstverlening 6
2. Bestuurskracht gemeente, gekoppeld aan zelfstandigheid/herindeling 8
3. Zorgdomein: WMO, Participatiewet en jeugdzorgtaken, welzijnswerk 12
4. Onderwijs, kinderdagverblijven, jongeren, speelplaatsen 16
5. Sport en cultuur 18
6. Landschap, buitengebied, recreatie 20
7. Duurzaamheid en energiebesparing 22
8. Ruimtelijke plannen 26
9. Infrastructuur: verkeer, wegenonderhoud, OV 28
10. Economische ontwikkeling, toerisme, recreatie 30
11. Veiligheid en openbare orde: politie, brandweerzorg 32
12. Gemeentelijke financiën 34

www.haren.d66.nl

D66 werkt vanuit de vijf landelijke richtingwijzers; zij vormen de fundamenten onder de denkbeelden en attitude van D66'ers:

Vertrouw op de eigen kracht van mensen D66 vertrouwt op de eigen kracht en het verantwoordelijkheidsbesef van mensen. De overheid dient die kracht, de ontwikkeling, creativiteit en inventiviteit van de mensen te ondersteunen en ruimte te geven.

Denk en handel internationaal Wij zijn onderdeel van een groter verband. D66'ers staan open voor de wereld om hen heen en sluiten niemand uit. Haren is deel van Europa, Europa heeft ook voor Haren een meerwaarde. D66 streeft niet naar een groter Europa, maar naar een beter Europa.

Beloon prestaties en deel de welvaart Mensen zijn gelijkwaardig, maar verschillend en die verschillen waardeert D66 positief. D66 streeft naar economische zelfstandigheid voor zoveel mogelijk mensen en vindt dat mensen die uitmuntend presteren daarvoor een gepaste beloning verdienen. Voor mensen die zichzelf niet kunnen redden, dragen we een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving D66 streeft naar economische duurzaamheid: een verantwoorde omgang met energie en grondstoffen; ecologische duurzaamheid: een verantwoorde omgang met de natuur en sociale duurzaamheid: een verantwoorde omgang met ruimte en met elkaar, respect en mededogen voor en met medemensen en dieren.

Koester de grondrechten en gedeelde waarden Vrijheid, ook van meningsvorming en -uiting, en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht zijn opvattingen, geloof, geaardheid of herkomst, zijn voor D66 de fundamentele waarden van onze samenleving. D66'ers respecteren de beginselen van onze democratische rechtsstaat en beschermen de grondrechten van zichzelf en van anderen.

D66 Haren voegt hier aan toe: *Think global, act local*: vanuit het democratisch gedachtengoed de focus op de lokale werkelijkheid. Dit verkiezingsprogramma is ook zo opgebouwd: links de algemene visie van D66, rechts de vertaling, in vaak concrete punten, naar het Harense niveau. Daarmee weet u als kiezer waar D66 zich sterk voor zal maken in uw gemeente, de komende vier jaar.

D66 Haren sloot in 2010 een enthousiaste verkiezingscampagne zeer succesvol af: van één naar drie raadszetels. Van april 2010 tot september 2012 maakte D66 deel uit van de coalitie. De transparante communicatieve bestuursstijl van D66 waardeerden de inwoners zeer. Grote ruimtelijke projecten als: de Meerweg, het Stationsgebied en Haderaplein werden in goed overleg met bewonersgroepen ontwikkeld. Met voortvarendheid en creativiteit werden voor het Zernike College nieuwbouwplannen gerealiseerd. Goed overleg met omwonenden zorgde ervoor dat indieners bij het Meerwegproject hun bezwaarschriften introkken en dat bij DHE deelgebied 3 en nieuwbouw obs De Wissel geen bezwaarschriften werden ingediend.

De fractie van D66 heeft, zowel in de coalitierol als in de oppositierol, altijd het dualisme gerespecteerd: afwegingen werden gemaakt en beslissingen genomen op basis van inhoud, met als toetsstenen het coalitiemanifest en het verkiezingsprogramma GR 2010-2014. Met trots kan de fractie van D66 stellen dat ongeveer tweederde van het verkiezingsprogramma is gerealiseerd. Daarnaast kwam er, dankzij initiatieven van D66, een ijsbaantje voor kinderen bij zorgboerderij De Mikkellhorst, zijn de door de gemeente Haren verstrekte subsidies transparant gemaakt voor de inwoners, blijft verkeerseducatie mogelijk en komt er een cultuurnota.

D66 Haren kenmerkt zich in de gemeenteraad door: een heldere visie, een consequente lijn, dossierkennis en gedegen argumentatie. Dat zal de volgende periode uiteraard ook zo zijn. D66 Haren is er voor de inwoners. Buiten de gemeenteraad is de partij altijd op zoek naar voldoende maatschappelijk draagvlak. Het contact met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers is natuurlijk niet beperkt tot de verkiezingscampagne. De fractie van D66 heeft de gehele raadsperiode deze contacten onderhouden en is toegankelijk voor kiezers en niet-kiezers. In het kader van de omvangrijke bouwplannen DHE deelgebied 5 en 6 ontwikkelde D66 alternatieve plannen die op meer maatschappelijk draagvlak konden rekenen dan de gemeentelijke plannen.

Dit verkiezingsprogramma is vanuit dezelfde visie geschreven als voorgaande jaren, met de focus op de ontwikkelingen in de komende jaren. D66 Haren wil op een eerlijke, heldere en toegankelijke wijze politiek voeren op basis van inhoudelijke argumenten. Het uitgangspunt is: een transparant, kwalitatief goed gemeentebestuur dat dienstbaar is aan de inwoners en aan de mooie gemeente Haren.

1. INWONERS EN BESTUUR: COMMUNICATIE, INTERACTIE, DIENSTVERLENING

D66 hanteert de spelregels van het dualisme: op basis van inhoud worden raadsvoorstellen gesteund dan wel afgewezen, niet op basis van coalitiedwang. Uiteraard zal een eenmaal gesloten coalitieakkoord voor de fractie inhoudelijk leidend zijn.

Gemeentebestuurders en -medewerkers staan vanuit een dienstverlenende houding dicht bij de inwoners. Bestuurders van Haren zijn dienstbaar aan de inwoners; zij zijn immers aangesteld bij de gratie van het verkregen mandaat. De inwoners weten zelf heel goed wat goed voor hen is en van daaruit wordt gewerkt naar een optimale samenleving. Gemeentebestuurders hebben als het gaat om de gewenste attitude een voorbeeld-functie voor de interne organisatie. De gemeentelijke regierol wordt vervuld met deze uitgangspunten: visie ontwikkelen, helder beleid formuleren, coördineren, verbinden, bruggen bouwen.

D66 ziet inwoners niet als last, maar als verrijking. Zij worden met respect en vertrouwen tegemoet getreden. De inwoners hebben de gemeente veel te bieden: expertise, kennis, vaardigheden, inzet, tijd. Een grondige investering in de onderlinge relatie met de burgers zal zich veelvoudig uitbetalen, letterlijk en figuurlijk. Er wordt gewerkt vanuit vertrouwen: minder regels, minder rompslomp. D66 wil dat het gemeentebestuur luistert naar wat zich in de gemeente afspeelt voordat het overgaat tot daden. Bestuurders respecteren de opvattingen van de inwoners en betrekken inwoners op serieuze wijze bij hun afwegingen. Essentieel in democratie is dat de meerderheid niet alléén beslist, maar daarbij ook zo veel mogelijk rekening houdt met de minderheid.

Een democratisch bestuurde gemeente geeft ruimte aan alle mogelijke vormen van maatschappelijke participatie door haar inwoners. Democratische controle komt alleen tot zijn recht bij maximale transparantie. Ook grondpolitiek mag zich niet aan deze eis tot transparantie onttrekken.

Vertrouwelijkheid en geheimhouding kunnen alleen worden opgelegd, indien dat is gelegitimeerd door de gemeentewet. Het college draagt er zorg voor dat de informatie-plicht jegens de gemeenteraad soepel en optimaal wordt vormgegeven en dat leden van de gemeenteraad niet worden gehinderd in hun vraag naar informatie. Serviceverlening aan de inwoners is doel en geen middel.

Gemeentebestuurders en -medewerkers zijn zich altijd bewust van het feit dat zij er zijn voor de inwoners en niet andersom. Voor de communicatie met de inwoners kunnen alle beschikbare middelen worden ingezet, mits ervoor wordt gezorgd dat alle groepen – oud en jong – bereikt worden.

DIT BETEKENT:

1. Gemeentebestuurders zijn altijd bereid met inwoners in gesprek te gaan en te blijven.
2. Gemeentebestuurders koppelen altijd terug wat er met de inbreng van inwoners gedaan is en zullen, indien er niets mee gedaan is, met argumenten duidelijk maken waarom dat zo is.
3. Elk raadsvoorstel wordt voorzien van een paragraaf 'communicatie' waarin wordt aangegeven op welke wijze de inwoners bij de inhoud betrokken worden / zijn geweest.
4. Burgerinitiatieven worden gestimuleerd door op de gemeentelijke website inwoners daartoe uit te nodigen en informatie te verstrekken over de te nemen stappen.
5. Inwoners krijgen meer zeggenschap over hun woonomgeving, ondersteund met wijkbudgetten.
6. Per bouwproject wordt bekeken, aan de hand van tevoren vastgestelde criteria, of er voldoende valide argumenten zijn om vertrouwelijkheid over grondpolitiek te legitimeren. Deze argumenten worden benoemd in het raadsvoorstel.
7. Vertrouwelijkheid en geheimhouding die hun legitimatie niet vinden in de gemeentewet, zijn niet acceptabel.
8. Gemeenteraadsleden kunnen op elk moment rechtstreeks (technische) vragen stellen aan de ambtelijke organisatie.
9. Communicatie met inwoners verloopt meer en meer digitaal, maar zolang er behoefte aan is bij de inwoners, zorgt het gemeentebestuur ervoor dat ook via kranten, brieven en gesprekken inhoudelijk wordt gecommuniceerd en dat de loketfuncties gehandhaafd blijven.
10. Serviceverlening moet afgestemd zijn op de behoefte van de inwoners. Jaarlijkse evaluatie is leidend voor verbeteringen.
11. Scholing van ambtelijk personeel wordt gestimuleerd.

2. BESTUURSKRACHT GEMEENTE, GEKOPPELD AAN ZELFSTANDIGHEID/HERINDELING

D66 wil dat elke overheid beschikt over voldoende slagkracht en tegelijkertijd aanspreekbaar is door burgers. D66 wil dat de gemeente een eigen slagkrachtttoets uitvoert: is de gemeente bestuurlijk en financieel in staat haar taken uit te voeren? En zijn de bestaande samenwerkingsverbanden tussen gemeenten en bovengemeentelijke regelingen effectief en democratisch controleerbaar? Waar dit niet het geval is dient het gemeentebestuur te komen met specifieke voorstellen om door bijvoorbeeld samenwerking of zelfs samengaan deze slagkracht uit te breiden. Tevens moet het gemeentebestuur in kaart brengen welke bovengemeentelijke samenwerkingen en regelingen er zijn en hoe de democratische controle hierop plaatsvindt. De raad beoordeelt of deze controle voldoet. Wanneer dit niet het geval is doet zij hier concrete voorstellen ter verbetering voor.

D66 Haren is van mening dat de gemeente Haren nu en in de nabije toekomst niet in staat is alle opgedragen taken adequaat en kwalitatief op het gewenste niveau uit te voeren.

De inwoners hebben recht op een effectief en efficiënt gemeentebestuur.

Samenwerkingsverbanden zullen niet toereikend zijn om de komende taken – de decentralisatie van AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet – goed en democratisch controleerbaar uit te voeren.

Herindeling zal de enige manier zijn om duurzaam verbetering te brengen in de bestaande situatie en om de toekomstige taken te kunnen vervullen. Om te komen tot gemeentelijke herindeling zal er tenminste voldoende maatschappelijk draagvlak moeten zijn. Vanzelfsprekend heeft het gemeentebestuur hierin een actieve rol. D66 is van mening dat het gemeentebestuur de inwoners goed en tijdig moet informeren voor welke problemen de gemeentelijke herindeling een oplossing kan bieden. Voorts moet het gemeentebestuur grondig inventariseren welke zaken de Harener bevolking wil veiligstellen, naar welk herindelingsscenario de voorkeur van de bevolking uitgaat en moet het gemeentebestuur zich tot het uiterste inspannen om dat ook daadwerkelijk te realiseren.

D66 is van mening dat de gemeenteraad een transparante en actieve rol moet spelen in het herindelingsproces en dat de inwoners in alle stadia bij dit proces betrokken moeten worden.

DIT BETEKENT:

1. Het gemeentebestuur zorgt voor goede informatie over de noodzaak van herindeling. Daarbij wordt eerst en vooral duidelijk gemaakt voor welke problemen herindeling een oplossing is.
2. Het gemeentebestuur inventariseert wat inwoners belangrijk vinden; de uitkomsten worden meegenomen in het uiteindelijke standpunt van D66.
3. Het gemeentebestuur geeft de gemeenteraad en de inwoners inzicht in de voor- en nadelen van de twee verschillende herindelingsscenario's; de uitkomsten worden meegenomen in het uiteindelijke standpunt van D66.
4. Het gemeentebestuur vraagt de inwoners zich uit te spreken over hun voorkeur voor een herindelingsscenario.
5. Het gemeentebestuur spant zich tot het uiterste in maatschappelijk draagvlak te creëren voor gemeentelijke herindeling. D66 zal aan een herindelingsbesluit zonder voldoende maatschappelijk draagvlak geen medewerking verlenen.
6. Het uitgangspunt van uitvoeringskracht is voor D66: de gemeentelijke organisatie moet op alle beleidsterreinen de kerntaken kunnen uitvoeren zonder noemenswaardige externe inhuur.
7. Er moet aandacht zijn voor de gevolgen van een herindeling voor het personeel.
8. Het uitgangspunt van het gemeentebestuur dient volgens D66 te zijn: Haren moet een dorpse gemeente blijven en geen buitenwijk worden. Dit vraagt om een krachtig kernenbeleid, waarin de invloed van inwoners is gewaarborgd.
9. De ontwikkelingsplannen Landschapsontwikkelingsplan (LOP) en Landschapsuitvoeringsplan (LUP) en Groenstructuurplan (GSP), die in samenspraak met inwoners tot stand zijn gekomen, leveren de uitgangspunten voor toekomstige ontwikkelingen. Ook in het herindelingsproces zijn deze leidend.
10. Think global, act local: bij herindeling streeft het gemeentebestuur ernaar lokaal te regelen wat lokaal kan, bv APV, (als dat kan).
11. Beleid wordt gemaakt in de hoofdorganisatie, de uitvoering daar waar wenselijk (dicht bij de inwoners) en niet te duur: lokaal. Voorbeelden: zorg, buitendienst.
12. Bestaande samenwerkingsverbanden worden onderzocht en slecht controleerbare samenwerkingsverbanden worden ontmanteld.
13. Het college betreft de gemeenteraad en de inwoners actief en voortdurend in het herindelingsproces, ook nadat het besluit tot herindeling is genomen.

14. De fractie van D66 zal zich waar nodig pro-actief opstellen in het herindelingsproces, bijvoorbeeld door bijeenkomsten met de gemeenteraad(sfracties) van herindelingspartners te beleggen.
15. Op basis van inhoudelijke argumenten, ontleend aan toetsing van de mogelijke herindelingspartners, aan de hand van wettelijke criteria en lokale criteria, maakt D66 een richtinggevende keuze voor herindeling met Tynaarlo. Voor deze keuze bestaat draagvlak onder de Harense bevolking.



3. ZORGDOMEIN: WMO, PARTICIPATIEWET, JEUGDZORGTAKEN EN WELZIJNSWERK

D66 is van mening dat de gemeente Haren te klein is om zelfstandig de WMO, de Participatiewet en de jeugdzorgtaken uit te voeren. Daarvoor zijn meer medewerkers nodig, met specifieke kwaliteiten.

D66 vindt dat bij de uitvoering van de WMO en de Participatiewet de eigen kracht van inwoners maximaal aangesproken mag worden. Ondersteuning en zorg zijn nodig bij mensen met een afgenomen eigen kracht, maar dienen er op gericht te zijn de eigen kracht te ontsluiten, te maximaliseren en waar nodig, aan te vullen. Voor deze inwoners zal de gemeente het maximum van de schaarse middelen inzetten voor de noodzakelijke zorg en slechts zo min mogelijk voor de daarbij noodzakelijke bureaucratie. Daarbij dient altijd in het oog te worden gehouden dat zorg wordt verleend bij de zorgbehoeftige inwoners en niet vanaf een bureau. Vermindering van bureaucratische regels maakt ruimte voor creativiteit, inventiviteit en innovatie. Het gemeentebestuur kan vertrouwen op de eigen kracht van vrijwillige initiatieven van inwoners en geeft hieraan ruimte en zo nodig faciliteiten. Het gemeentebestuur is zich ervan bewust dat het de inwoners zijn die de samenleving maken, en niet de overheid. Uitvoeringsorganen voor welzijn dienen onder democratische controle te komen en te blijven.

Bij de uitvoering van de Participatiewet wil D66 dat allen die gebruik maken van deze wet, worden gestimuleerd deel te nemen aan de samenleving door middel van werk: van (aangepast) regulier werk tot vrijwilligerswerk. Bij de uitvoering van de Jeugdzorg stelt D66 nadrukkelijk het kind centraal. Dat klinkt vanzelfsprekend, maar is het helaas niet. D66 is voorstander van decentralisatie van de verantwoordelijkheid voor Jeugdzorg naar gemeenten omdat zo de zorg voor het kind zoveel mogelijk in de eigen omgeving kan worden georganiseerd. Ook wordt het dan eenvoudiger een verbinding tot stand te brengen tussen school en werk. Jeugdzorg moet vooral gebruik maken van de eigen kracht van gezinnen. Door effectieve gezinshulp moeten uithuisplaatsingen zo veel mogelijk voorkomen worden. Daarbij is het bevorderlijk expliciet aandacht te besteden aan de *match* tussen gezinsvoogden en gezinnen. Bij melding van verwaarlozing en misbruik handelt de gemeente snel, met oog voor de specifieke situatie en zonder dat kinderen onnodig lang in onzekerheid blijven verkeren.

Op alle zorgterreinen besteedt de gemeente aandacht aan de bescherming van de privacy van zorgcliënten.

DIT BETEKENT:

1. Initiatieven van inwoners, zoals 'De Vonk van Haren' worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Hierbij hoort ook en vooral: uitstraling van waardering.
2. Initiatieven die aan de doelstellingen van het beleid voldoen, worden ook financieel gefaciliteerd, bijvoorbeeld in de vorm van een vrij besteedbare bonus van maximaal 1000 euro. Daarbij geldt: uitstralen van waarden, loslaten en vertrouwen geven.
3. Gemeentelijke herindeling is de enige optie, als de gemeenteraad democratische controle wil houden over de nieuwe beleidsterreinen (uitbreiding) WMO, Participatiewet en Jeugdzorg.
4. Bij organisaties die voor meer dan de helft worden gefinancierd met gemeentelijke middelen gaat het gemeentebestuur sturen op inhoud en financiën. Dit gebeurt door middel van heldere prestatieafspraken met bijbehorend budget en door terugkoppeling van de resultaten.
5. Zorgopdrachten worden op basis van heldere prestatieafspraken openbaar aanbesteed. Contracten dienen controleerbaar en heronderhandelbaar te zijn.
6. De klanten van de WMO zijn verenigd in cliëntenraden. Deze krijgen een grotere invloed op het beleid dan nu gebruikelijk is en worden geconsulteerd bij de beoordeling van zorgaanbieders.
7. Het WMO-loket is laagdrempelig, deskundig en klantgericht.
8. De gemeente geeft een heldere motivatie indien van adviezen van de WMO-adviesraad wordt afgeweken.
9. De gemeente biedt faciliteiten om te bevorderen dat inwoners gericht worden geïnformeerd over leefstijl, goede voeding en bewegen.
10. De gemeente informeert inwoners actief over de mogelijkheden van bijzondere bijstand en het participatiefonds.
11. De gemeente informeert mantelzorgers over de mogelijkheden van mantelzorgondersteuning.
12. D66 wil dat alle zorg dicht bij de mensen en in samenhang wordt georganiseerd. Alleen opschalen indien specialistische opvang en expertise ontbreken.
13. De huisarts krijgt een stevige rol in de wijkteams.

14. De gemeente zet zich met optimale creativiteit in voor het organiseren van lokale dagbestedingsplekken.
15. Het gemeentebestuur zet zich actief in om het gebruik van PGB's te behouden.
16. Het gemeentebestuur geeft ruimte aan initiatieven van bestaande zorgaanbieders, bijvoorbeeld aan de huiskamerinitiatieven van ZINN.
17. Het gemeentebestuur zet in op sterke, lokaal gestuurde re-integratie en werkbemiddeling: maatwerk met zicht op de resultaten en dicht bij betrokken mensen.
18. 18. De gemeente draagt zorg voor een goede privacybescherming van zorgcliënten bij en tussen alle zorgpartners, professionals en vrijwilligers.

**zorg nieuwe stijl
u heeft de regie
én onze steun**

D66



4. ONDERWIJS, KINDERDAGVERBLIJVEN, JONGEREN, SPEELPLAATSEN

Onafhankelijke scholen en schoolbesturen hebben en houden de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het onderwijs. Toch heeft de gemeente een belangrijke rol bij het verbeteren van het onderwijs.

Gemeentebesturen die zich actief opstellen behalen daadwerkelijk resultaat. D66 vindt dat de gemeente Haren dat ook moet doen en schoolbesturen, waar nodig, op hun verantwoordelijkheid moet aanspreken. Wanneer er zwakke of zeer zwakke scholen in een gemeente zijn, gaat de gemeente, als het aan D66 ligt, proactief in gesprek met het schoolbestuur. Dit om mogelijke verbetertrajecten te ondersteunen, maar ook om actief ouders inzicht te verschaffen in kwaliteit.

D66 is voorstander van het verder ontwikkelen van brede scholen naar 'alles-in-1-scholen' of integrale kindcentra. Dit is het stimuleren van nauwere samenwerking van kinderopvang, voorschoolse educatie, buitenschoolse opvang, sport en cultuur en de school, onder één leiding. Hierdoor ontstaat een rijker aanbod, dat ten goede komt aan alle kinderen, taalachterstanden tegengaat en zorgt voor gelijke kansen. D66 wil dat de gemeente het initiatief neemt bij het tot stand komen van deze centra.

Waar mogelijk, bevordert de gemeente het gebruik van schoolgebouwen buiten schooltijden, bijvoorbeeld voor sport, cultuur, buitenschoolse opvang (BSO) en huiswerkbegeleiding.

Om alle kinderen cultureel gezien meer gelijke kansen te bieden, wil D66 dat het muziekonderwijs op basisscholen gehandhaafd blijft.

Een gezonde levensstijl wordt bevorderd door goede lichamelijke opvoeding. Deze dient voor alle basisscholieren bereikbaar te zijn.

D66 wil dat de vakleerkrachten gymnastiek blijven.

D66 is voorstander van scholen waar de scheiding tussen openbaar, bijzonder en confessioneel onderwijs niet meer bestaat. Deze scholen horen in het midden van buurten en dorpen te staan. In zowel Onnen, Glimmen als Haren kunnen zulke scholen ontstaan. Diverse schoolsoorten onder één dak plaatsen, vormt daarbij een eerste stap. Zo groeien beide scholen naar elkaar toe en kan uiteindelijk een echte dorps- of buurtschool ontstaan. In Glimmen is deze combinatie in 2013 gerealiseerd.

DIT BETEKENT:

1. Schoolgebouwen moeten voldoen aan alle kwaliteitseisen, inclusief die van 'frisse scholen'.
2. De gemeente stelt zich zowel stimulerend (initiatieven uit samenleving aanmoedigend en ondersteunend) als proactief op ten aanzien van de participatie van maatschappelijke organisaties in Brede School De Wissel.
3. Het gemeentebestuur stelt zich proactief op ten aanzien van de vorming van meerdere Brede Scholen / integrale kindcentra.
4. Deze raadsperiode dient de nieuwbouw / verhuizing van de St. Nicolaasschool gerealiseerd te worden; verhuizen naar Westerse Drift heeft de voorkeur.
5. Ontwikkeling van nieuwe speelplaatsen (Haren-Noord) en vernieuwing van bestaande speelplaatsen, alsmede het onderhoud, vinden plaats in overleg met de buurt; initiatieven van inwoners worden verwelkomd, positief gewaardeerd en zo mogelijk gefaciliteerd, financieel of met de inzet van gemeentelijk personeel en/of materieel.
6. Het gemeentebestuur zal op middelbare scholen preventie en voorlichting over alcohol, drugs en seks krachtig stimuleren en zo nodig faciliteren.
7. Het gemeentebestuur streeft ernaar in de buitendorpen een basisschool met liefst daarin geïntegreerde kinderopvang zolang mogelijk te handhaven.
8. De samenwerking tussen middelbare scholen wordt gestimuleerd, zo nodig proactief.
9. Muziekonderwijs op basisscholen moet blijven bestaan.
10. Vakleerkrachten gymnastiek moeten blijven.
11. Het gemeentebestuur stimuleert fusies tussen scholen met een openbaar, bijzonder en/of confessioneel karakter.
12. Het gemeentebestuur stelt een jeugdforum of jeugdraad in.
13. Initiatieven (van jongeren) voor het inrichten van ontmoetingsplekken, steunt D66, mits de plannen worden uitgewerkt in overleg met omwonenden en de gemeentelijke jeugdcoach.

5. SPORT EN CULTUUR

Sport en cultuur zijn van grote betekenis voor de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van alle inwoners. Zonder gemeentelijke subsidies zullen veel sport- en culturele activiteiten niet meer plaatsvinden. De basis blijft echter altijd het particulier initiatief. D66 vindt het belangrijk dat alle kinderen de gelegenheid krijgen actief sport te beoefenen. Het gemeentebestuur stimuleert de sportverenigingen om kinderen daartoe in staat te stellen. Minder draagkrachtige ouders kunnen een beroep doen op het participatiefonds van de gemeente.

Ons erfgoed vormt een brug tussen ons verleden en onze toekomst en is vaak een drager van lokaal verleden en lokale cultuur. D66 vindt het belangrijk dat onze samenleving dit historisch besef behoudt. De overheid heeft de verantwoordelijkheid ons cultureel erfgoed te beschermen tegen de economische en politieke waan van de dag. Een helder selectiebeleid met oog voor zowel behoud als vooruitgang is hiervoor onmisbaar.

Ook als gemeentefinanciën onder druk staan, houdt D66 oog voor deze belangrijke verantwoordelijkheid, waar nodig door creatieve samenwerking met private initiatieven die de culturele waarde van het erfgoed kunnen garanderen.

De gemeente weegt, als het aan D66 ligt, eigen inkomsten van een culturele instelling positief mee bij het besluit om subsidie te verlenen. Tegelijkertijd wil D66 niet dat de politiek of het gemeentebestuur een inhoudelijk oordeel velt over de kwaliteit of toelaatbaarheid van kunstuitingen. Wanneer selectie op kwaliteit nodig is, gebeurt dat op basis van een advies van een onafhankelijke terzake kundige commissie.

Daar waar de gemeente eigenaar is van accommodaties, worden die accommodaties zo breed mogelijk beschikbaar gesteld voor de samenleving. Dit betreft sportaccommodaties voor binnen- en buitensport en culturele accommodaties zoals 't Clockhuys.

Bijna de helft van de inwoners is lid van de bibliotheek. Deze voorziening voorziet in een grote behoefte en moet in stand blijven.

DIT BETEKENT:

1. De basis van sport is particulier initiatief, dat krachtig gestimuleerd en gefaciliteerd wordt door de lokale overheid. Gestreefd wordt naar een grotere kostendekking dan nu het geval is (6%) en wel van minstens 20% in 2015.
2. Het gemeentebestuur stimuleert sportverenigingen om alle kinderen kennis te laten maken met hun sportactiviteiten, bijvoorbeeld door het aanbieden van gratis kennismakingslessen.
3. Minder draagkrachtige ouders kunnen voor de kosten van sportbeoefening van hun kinderen een beroep doen op het participatiefonds. Dit geldt nadrukkelijk ook voor de kosten van zwemlessen.
4. Het gemeentebestuur ontwikkelt een helder cultuurbeleid, waarin aandacht is voor de huidige driepootstructuur: Culturele Raad Haren, bibliotheek, 't Clockhuys.
5. Basis van cultuurbeleid is particulier initiatief, ondersteund door overheid; de administratieve rompslomp wordt tot een minimum beperkt.
6. Het gemeentebestuur toont betrokkenheid bij de inzet van inwoners voor de Hortus en steunt (creatieve) initiatieven van of met private partijen die het behoud van de Hortus, als cultureel erfgoed, mogelijk maken.
7. De gemeente moet volgens D66 haar inwoners meer betrekken bij de keuze van beeldende kunst in de buitenruimte.
8. Sportvelden die gemeentelijk eigendom zijn, worden, op tijden dat verenigingen er geen gebruik van maken, ook ter beschikking gesteld voor gebruik door bijvoorbeeld scholen.
9. De gemeente stimuleert het gebruik van gemeentelijke accommodaties voor binnensport voor zoveel mogelijk groepen in de samenleving: onderwijs, verenigingen, particuliere initiatieven.
10. De gemeente stimuleert het gebruik van cultureel centrum 't Clockhuys voor alle aan cultuur gerelateerde initiatieven uit de samenleving.
11. Haren houdt een goede bibliotheekvoorziening.
12. Onderzocht wordt of het mogelijk is de activiteiten die plaatsvinden in 't Nije Cruysgebouw te integreren in 't Clockhuys.

Het dorp Haren staat bekend als de ‘groene parel van het Noorden’ (burgemeester Klaas Weide, jaren tachtig). D66 wil dit zo houden: een vitale groene forensengemeente, ingepast in een cultuurhistorisch gezien fraai en waardevol landschap. Dit betekent niet dat Haren een openluchtmuseum moet worden: de ruimtelijke kwaliteiten dienen gekoesterd te worden, terwijl er ruimte blijft voor verantwoorde ontwikkelingen. Het zijn ook deze ontwikkelingen die Haren dynamisch, vitaal en leefbaar kunnen houden. D66 wil dat gestreefd wordt naar meer synergie tussen recreatie en toerisme enerzijds en groen- en bosbeheer anderzijds. De economische activiteiten moeten bijdragen aan de versterking van een duurzame vitaliteit, zonder dat de landschappelijke kwaliteiten worden aangetast.

Haren is in de laatste 100 jaar uitgegroeid van een eenvoudig boerendorp tot een prachtige forensenplaats, die tot tweemaal toe (2011 en 2012) is uitgeroepen tot de beste woongemeente van Nederland. Het zijn vooral de inwoners die Haren hebben gemaakt tot wat het nu is. Zij zijn in het algemeen zeer betrokken bij het groen in hun woon-omgeving en veel inwoners willen graag betrokken worden bij het groenbeheer in hun woonomgeving.

De combinatie agricultuur en duurzaam landschapsbeheer dient te worden gestimuleerd.

DIT BETEKENT:

1. Om ervoor te zorgen dat Haren nooit zal ‘vastgroeien’ aan de stad Groningen wordt een ‘ontwikkelingsvrije zone’ in het buitengebied aan de noordzijde van Haren (tussengebied) vastgesteld.
2. De ontwikkelingsplannen Landschapsontwikkelingsplan (LOP) en Landschapsuitvoeringsplan (LUP) en Groenstructuurplan (GSP), die in samenspraak met inwoners tot stand zijn gekomen, leveren de uitgangspunten voor toekomstige ontwikkelingen. Ook in het herindelingsproces blijven deze plannen leidend.
3. Het gemeentebestuur geeft positieve financiële prikkels aan initiatieven die synergie tussen recreatie/toerisme en groen- en bosbeheer bevorderen.
4. Het gemeentebestuur maakt, met een breed samengestelde klankbordgroep, een plan om inwoners meer te betrekken bij het groenbeheer in hun woon-omgeving.
5. Kostbare cultuurhistorische landschappen in het buitengebied worden beschermd.
6. De samenwerking tussen de gemeente en natuur- en landschapsorganisaties wordt actief gestimuleerd door het gemeentebestuur.
7. D66 wil dat op Harens grondgebied de geplande verbindingzone in de ecologische hoofdstructuur (Meerweg, ter hoogte van café Friescheveen) wordt verwezenlijkt.
8. Haren gaat zich profileren als toeristisch uitgangspunt voor een bezoek aan het Nationaal Landschap.

Duurzaamheid is een containerbegrip geworden. D66 gaat uit van de volgende definitie:

Definitie 'duurzame ontwikkeling' Brundtland (1987): 'Een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de noden van het heden, zonder de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien in het gedrang te brengen'.

D66 wil dat de gemeente grootschalig inzet op isolatie van bestaande bouw: zowel eigen gebouwen, particulier vastgoed en sociale woningbouw. Hier ligt nog een enorm verbeterpotentieel, dat veelal economisch aantrekkelijk gerealiseerd kan worden, maar in de praktijk toch blijft liggen. Omdat de energierekening voor met name gezinnen met een laag inkomen een groot deel van de uitgaven uitmaakt, ligt in woningisolatie ook een sleutel voor het verbeteren van de economische positie van deze groep. De gemeente zal hier een mix moeten toepassen van voorlichting, vereenvoudigde procedures en waar mogelijk gerichte financiële ondersteuning (in de vorm van subsidies of mogelijk maken van aantrekkelijke financiering). Nauwe en verdergaande samenwerking met woningcorporaties is hierbij erg belangrijk. Deze activiteiten leiden niet alleen tot verduurzaming, maar zorgen ook direct voor lokaal werk en voor verlaging van woonlasten.

De vervuiler betaalt! Om de bewustwording dienaangaande te vergroten is D66 een voorstander van het verhogen van het difttarief.

DIT BETEKENT:

1. De gemeente Haren koopt 100% duurzaam in: herbevestigen nota inkoopbeleid.
2. Het gemeentebestuur stimuleert (i.s.m. provincie) ontwikkelingen voor decentrale energieopwekking en isolatie van bestaande bouw (investeringskrediet provincie), ondermeer door ondersteuning van energieopwekking door particulieren, in lijn met het landelijke 'energieakkoord'.
3. Het difttarief wordt verhoogd en het vastrecht tarief verlaagd, om de bewustwording te vergroten.
4. Het gemeentebestuur zal bij de eerstvolgende evaluatie van de klimaatnota de CO₂-reductie gelijkstellen aan de EU-doelstellingen. Deze evaluatie vindt uiterlijk in 2015 plaats. Tevens worden bij die evaluatie de eigen kaders opnieuw gecontroleerd.
5. Het gemeentebestuur maakt prestatieafspraken met woningbouwcorporaties over energiebesparende maatregelen in de bestaande bouw.
6. De gemeente versoepelt vergunningsprocessen voor duurzame verbouwingen van woningen en kantoren.

**gemeentelijke herindeling
waar liggen uw grenzen?**

D66



**burgerinitiatief:
'uw belang'
onze steun**

D66

8. RUIMTELIJKE PLANNEN

Het dorp Haren moet Harens blijven: een groene gemeente met overwegend laagbouw. D66 wil uiterst zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte: in principe niet bouwen in groene gebieden. Daar waar gebouwd wordt, dient dat vanuit de dorpskern te gebeuren; waar mogelijk 'inbreiden'.

Er wordt niet meer gebouwd dan volgens actueel en deugdelijk onderzoek behoefte-noodzakelijk is.

Bestemmingsplannen geven de inwoners zekerheid over de inrichting van hun directe woonomgeving. Bij wijziging van een bestemmingsplan overlegt de gemeente met direct betrokkenen en belanghebbenden, voordat er nieuwe plannen gemaakt worden. De mening van de bewoners is een belangrijk uitgangspunt bij het stellen van kaders (= beginspraak).

Het uitgangspunt bij bouwen is: duurzaam bouwen en waar mogelijk levensloop-bestendig bouwen.

D66 prefereert een pluriforme samenleving. Er dient dan ook gebouwd te worden voor alle bevolkingsgroepen: ouderen, jonge gezinnen, alleengaanden, jongeren enz. Voor ouderen dient aangepaste huisvesting in de gewenste diversiteit te worden aangeboden, ook qua koop/huur.

D66 is voorstander van samen kunnen bouwen van een huis (collectief particulier opdrachtgeverschap) omdat dit een uitstekende vorm van bouwen naar behoefte is. Grondpolitiek is in het verleden in te veel gemeenten verworpen tot speculatie ten behoeve van de gemeentebegroting. Nu de woningmarkt op slot zit, is de negatieve kant van deze speculatie zeer tastbaar geworden. D66 wil dat grondpolitiek niet langer wordt gebruikt om de lopende rekeningen aan te vullen. Gemeenten krijgen van de rijksoverheid meer verantwoordelijkheid met betrekking tot de in hun gemeente actieve woningbouwcorporaties. D66 wil dat de gemeente er op aanstuurt dat de woningcorporaties zich zoveel mogelijk richten op hun kerntaak: het bouwen en beheren van betaalbare sociale huurwoningen.

De laatste jaren vindt een verschuiving plaats in het koopgedrag van veel mensen: er worden steeds meer goederen via het internet besteld. De behoefte aan winkeloppervlakte daalt evenredig. De gemeente moet de vinger goed aan de pols houden om te voorkomen dat er wordt gebouwd voor leegstand en moet daarom het flexibele gebruik van lege winkelpanden bevorderen.

DIT BETEKENT:

1. Het gemeentebestuur onderzoekt mogelijkheden om te komen tot bijzondere koopconstructies om woningbouw vlot te trekken. Bijvoorbeeld collectief opdrachtgeverschap / constructies met woningbouwcorporaties
2. Mediation bij bezwaarschriften kan een mogelijkheid zijn om (deels) tegemoet te komen aan de bezwaarders. D66 wil een commissie van wijze Hareners formeren die bemiddelt bij bezwaarschriften. Naast de reguliere commissie van bezwaar.
3. D66 wil dat de gemeente verwachte winsten op grondexploitaties pas inboekt als ze gerealiseerd zijn en verliezen (op)neemt wanneer die zich aandienen.
4. In alle bouwplannen blijft het uitgangspunt dat een vast percentage woningen in het lage (10%) en middensegment (30%) wordt gerealiseerd. Onder laag segment wordt verstaan: koopwoningen tot € 160.000 en huurwoningen met een huur onder de grens voor huurtoeslag (nu € 664), onder middensegment woningen tussen € 160.000 en € 275.000.
5. Bij de bouw van commerciële ruimten dient een recent Distributie Planologisch Onderzoek (DPO) de behoefte aan commercieel oppervlak aan te tonen.
6. De gemeente betreft doelgroepen (bijvoorbeeld ouderen, starters) in een zo vroeg mogelijk stadium bij lokale bouwprojecten. Doelgroepen zijn medespelers in het samenspel van gemeente, corporaties en projectontwikkelaars.

9. INFRASTRUCTUUR: VERKEER, WEGENONDERHOUD, OV

In het lokale verkeer is de fiets een belangrijk, gezond en duurzaam vervoermiddel.

Door het inrichten van: hoofdfietsroutes, fietscorridors, meer fietsenstallingen en P&R plaatsen bevordert de gemeente het gebruik van de fiets. Bij keuzes over de inrichting van wegen met een beperkte capaciteit ligt voor D66 de prioriteit bij fietsers en hulpdiensten, en daarna bij de auto.

Bijzondere aandacht moet er zijn voor: de veiligheid in de schoolomgeving, verkeers- onderwijs en 'bijscholing' van scootmobielrijders en e-bikers.

Bij elk nieuwbouwplan van enige omvang dient met het vaststellen van het bestemmingsplan tevens een verkeersplan of -paragraaf, voorzien van een financiële onderbouwing, goedgekeurd te worden door de gemeenteraad.

Daar waar handhaving op (wettelijke) problemen stuit, kunnen verkeersmaatregelen als matrixborden of stickers helpen het gestelde doel te bereiken.

DIT BETEKENT:

1. Het Gemeentelijk Vervoers- en Verkeersplan 2012-2017 vormt het uitgangspunt.
2. Het concept Duurzaam Veilig (2005) wordt gehandhaafd. Het 'Shared Space'-concept wordt alleen toegepast daar waar voldoende verkeersintensiteit is.
3. Het gemeentebestuur zet zich actief in voor veilige fietsroutes en een veilige schoolomgeving.
4. De gemeente zorgt voor maximale veiligheid en doorstroming. Dit zijn ook de uitgangspunten bij wegonderhoud.
5. Bij herinrichting van wegen staat een seniorvriendelijke infrastructuur centraal.
6. Het gemeentebestuur maakt een Plan van Aanpak voor de bestaande knelpunten met daarbij een overzicht van het benodigd budget.
7. Het gemeentebestuur onderzoekt proactief of en hoe het sluijverkeer in Glimmen, dat naar verwachting zal toenemen door de werkzaamheden aan de Zuidelijke Ringweg, kan worden tegengegaan.
8. Het gemeentebestuur zorgt voor een helder en eenduidig parkeerbeleid, in overleg met ondernemers. Daarbij wordt gestreefd naar zoveel mogelijk achteraf betalen. Een zo gastvrij mogelijk Haren is het uitgangspunt!
9. Elk nieuw bestemmingsplan van enige omvang dat aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt aangeboden, is voorzien van een bijbehorend verkeersplan of -paragraaf, met financiële onderbouwing.
10. De gemeente zet zich waar nodig (pro)actief in voor goede bereikbaarheid van Haren per OV: trein en streekbus.
11. De gemeente faciliteert, in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland, de organisatie van cursussen of projecten voor verkeersdeelnemers die gebruik maken van een scootmobiel of een e-bike.
12. Langs de Kerklaan, verbinding Haren-Groningen, wordt een fietsroute-plus gerealiseerd.
13. De inrichting van de wegen wordt aangepast aan het kilometerregime.

Een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt is een belangrijk wapen tegen jeugdwerkloosheid. De gemeente neemt een actieve rol in het bevorderen van de aansluiting van scholen op de arbeidsmarkt. Dit gebeurt door het stimuleren van stageplekken, het ondersteunen van werk-leertrajecten en het bijeenbrengen van met name MKB-ondernemingen en scholen. Ook in het afstemmen van opleidingsaanbod en arbeidsmarktvraag neemt de gemeente wat D66 betreft een actieve houding aan. D66 wil een actieve aanpak ter vermindering van regeldruk door de gemeente: één loket voor bedrijven, de keuze voor controle achteraf in plaats van micro-regulering vooraf en het zelf kiezen door de ondernemer bij tegengestelde regels.

Gemeenten hebben lokaal een verantwoordelijkheid voor sociale werkplaatsen en 'beschermd werkplekken'.

Het streven is om zoveel mogelijk mensen naar een volwaardige baan te begeleiden. De gemeente kan hieraan bijdragen als werkgever, maar ook als opdrachtgever, door hiermee rekening te houden bij aanbestedingen. Er moet voldoende geld worden vrijgemaakt voor de begeleiding van nieuwe instroom. Nieuwe instroom mag niet het kind van de rekening worden. Werkgevers worden wat D66 betreft ondersteund bij het in dienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking, zodat zij niet te maken krijgen met veel bureaucratie. Beschermd werkplekken zijn bedoeld voor mensen die niet in staat zijn zelfstandig het wettelijk minimumloon te verdienen. Het salaris voor een beschermd werkplek is daarom, als het aan D66 ligt, maximaal 100% van het wettelijk minimumloon.

Bij aanbesteding zorgt de gemeente er voor dat de gevolgde procedure, bureaucratische druk en gehanteerde criteria het MKB niet benadelen. Door zogenaamd 'functioneel aanbesteden' (de aanbestedende dienst verkent de mogelijkheden die de markt te bieden heeft, met name op het gebied van geschiktheid van het - lokale - MKB, alvorens functioneel te specificeren) biedt de gemeente ook de ruimte om de innovatiekracht van lokale en kleinere bedrijven aan te spreken.

1. Het gemeentebestuur ontwikkelt en formuleert een heldere visie op economisch beleid, met prominente aandacht voor de problematiek van het MKB en de positie van het winkelcentrum.
2. De gemeente is mede-initiator en medefinancier van een structureel samenwerkingsverband (Centrumkracht) tussen ondernemers, gemeente, vastgoedeigenaren, de toeristische sector en de horeca met als doel het centrum economisch en sociaal gezien sterker te maken voor de toekomst.
3. De gemeente stelt een 'regelwaakhond' aan die de mogelijkheden om regeldruk te beperken in kaart brengt en die nieuwe regelgeving toetst op onnodige belasting.
4. Het gemeentebestuur ontwikkelt, in overleg met de ondernemers en inwoners, een deugdelijk parkeerbeleid, waar 'achteraf betalen' een essentieel onderdeel bij vormt.
5. Het gemeentebestuur bestrijdt leegstand en stimuleert startende ondernemers d.m.v. 'verzamel panden' waarbij, indien nodig, de gemeente garant staat voor de huur. Deze huur is variabel van kostendekkend voor starters tot marktconform voor startende ondernemers vanaf een bepaald omzetniveau. De gemeente verleent alle medewerking om te zorgen dat lege winkelpanden, al dan niet tijdelijk, een andere bestemming krijgen.
6. Het gemeentebestuur bevordert de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven door: het stimuleren van stageplekken, het ondersteunen van werk-leertrajecten en het bijeenbrengen van met name MKB-ondernemingen en scholen.
7. Het gemeentebestuur onderzoekt de mogelijkheden om de toeristische- en recreatiefunctie van de gemeente uit te breiden in samenwerking met (lokale) ondernemers. Bijvoorbeeld door een gezamenlijke web portal.
8. Het gemeentebestuur zorgt voor voldoende beschermd werkplekken, zo mogelijk binnen de gemeentegrenzen.
9. Het gemeentebestuur ontwikkelt een soepele regeling voor tijdelijke vergunningverlening die het mogelijk maakt dat overtollige bedrijfsruimte tijdelijk of semi-permanent wordt verhuurd als woonruimte. Voorbeeld: Biologisch Centrum.
10. Het gemeentebestuur heeft aandacht voor het zogenaamde 'functioneel aanbesteden'.

D66 beschouwt de vrijwillige brandweer als een waardevol onderdeel van de gemeentelijke zorg voor veiligheid. Bezuinigingen op deze organisatie dienen altijd kritisch bekeken te worden: het is uitermate belangrijk dat deze dienst behoorlijk en adequaat gefaciliteerd wordt.

De oprichting van een Nationale Politie mag niet betekenen dat er minder aandacht is voor specifieke lokale veiligheidsissues. Daarom wil D66 dat de gemeenteraad een proactieve rol speelt in het vaststellen van lokale prioriteiten die ingebracht worden bij de lokale driehoek (Burgemeester-Openbaar Ministerie-Politie).

De oprichting van een Nationale Politie mag niet ten koste gaan van de wijkagent, diens bereikbaarheid of diens verbondenheid met de wijk.

De gemeente heeft een grote verantwoordelijkheid bij het opsporen van fraude met gemeentelijke uitkeringen (bijvoorbeeld van mensen die uitkeringen ontvangen voor alleenstaanden, maar tegelijkertijd stiekem samenwonen). Daarbij is actieve opsporing gewenst, maar deze dient wel binnen privacykaders te blijven, opgesteld door de gemeenteraad.

D66 geeft de voorkeur van de aanpak van verloedering en onveilige plekken en de inzet van politiemensen op straat boven cameratoezicht. D66 legt geen taboe op inzet van cameratoezicht, maar de privacy en effectiviteit moeten wel voldoende zijn. Wanneer de gemeente overgaat tot de inzet van cameratoezicht, wordt voor deze inzet altijd een bepaalde termijn bepaald en het toezicht zal pas worden voortgezet na een evaluatie door de raad. Ook wordt een termijn bepaald voor het bewaren van de beelden.

Voor inzet van drones geldt dat dit alleen toegestaan is wanneer deze bewezen effectief zijn.

D66 is terughoudend met preventief fouilleren. Inzet ervan behoeft controle door de raad en een stevige toets door Burgemeester-OM-Politie op noodzaak en proportionaliteit.

1. Vernieuwing van de brandweerkazerne moet binnen de nieuwe raadsperiode plaatsvinden.
2. Het gemeentebestuur zorgt ervoor dat de gemeenteraad minstens vier maal per jaar input kan leveren bij het vaststellen van lokale prioriteiten die ingebracht worden bij de lokale driehoek.
3. Het gemeentebestuur is in beginsel terughoudend met cameratoezicht.
4. In Haren wordt niet preventief gefouilleerd.
5. Het gemeentebestuur realiseert een digitaal meldpunt.
6. Het gemeentebestuur zorgt voor een sluitend traject Jeugdandalisme.
7. De gemeente faciliteert voorlichting over brandpreventie aan inwoners.
8. De gemeenteraad stelt privacykaders vast voor de opsporing van fraude met gemeentelijke uitkeringen.
9. Het is vanzelfsprekend dat de gemeente alle protocollen, die betrekking hebben op openbare orde en veiligheid, op orde heeft en dat deze op elk moment toegankelijk zijn.

12. GEMEENTELIJKE FINANCIËN

De uitgangspunten van een goed financieel beleid zijn volgens D66: sluitende begroting, voldoende reserves, sluitende grondexploitaties, voldoende grip op subsidies. Om de controlerende rol van de gemeenteraad naar behoren uit te voeren, is het noodzakelijk dat de verantwoording over de gemeentefinanciën transparant, tijdig beschikbaar en volledig is. Een actieve gemeentelijke rekenkamer is daarbij volgens D66 een nuttig instrument.

D66 vindt dat gemeenten, ook in deze moeilijke financiële tijden, toe moeten naar structureel begrotingsevenwicht. Dat wil zeggen dat inkomsten en uitgaven in evenwicht moeten komen. Dit zonder daarvoor in te teren op reserves of te leunen op de opbrengsten van het verkopen van bezittingen zoals grond of gemeentelijke gebouwen.

Bij bezuinigingen wil D66 dat de gemeente eerst expliciet uitspreekt wat haar kerntaken zijn (b.v. openbare ruimte, mobiliteit, uitvoering bijstand). Bezuinigingen moeten met name de activiteiten treffen die niet tot die kerntaken behoren. Als er bezuinigingen nodig zijn, moet de gemeente eerst naar haar uitgaven kijken, voordat zij de OZB verhoogt. Mocht ze toch de OZB verhogen, dan vindt D66 dat de gemeente daarover bij het aanslagbiljet verantwoording moet afleggen en moet uitleggen waarom zij de OZB verhoogt en waaraan zij dit geld uitgeeft. Subsidies zijn wat D66 betreft altijd tijdelijk en worden periodiek geëvalueerd.

DIT BETEKENT:

1. Het gemeentebestuur levert maximale inzet om lastenverzwaring voor de burgers te beperken.
2. Waar mogelijk is de vergoeding voor dienstverlening kostendekkend en indien méér berekend wordt dan dit kostendekkende tarief, wordt daarvoor een valide argumentatie gegeven.
3. De kosten en tarieven worden transparant en toegankelijk gepresenteerd.
4. Subsidies zijn wat D66 betreft altijd tijdelijk. Zij dienen openbaar en transparant te zijn door middel van een actueel openbaar subsidieregister en zij worden periodiek geëvalueerd.
5. Indien de OZB wordt verhoogd, zal het gemeentebestuur daarover bij het aanslagbiljet verantwoording afleggen en moeten uitleggen waarom de OZB verhoogd wordt en waaraan dit geld wordt besteed.

